

Op initiatief van het waterschap werden enkele oude knotwilgen verplaatst om plaats te maken voor een nieuwe watergang.

De stem van de natuurterreineigenaar in het waterschap

In 2008 zijn voor het eerst in alle waterschappen een of meerdere geborgde bestuurszetels voor de categorie natuurterreinen bezet. Op 18 maart 2015 vinden weer waterschapsverkiezingen plaats. Daarom is de Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE) opnieuw op zoek naar kandidaten.

— Anne Reichgelt (Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren)

Het waterschapsbestuur

Het algemeen bestuur van een waterschap wordt voor vier jaar gekozen en bestaat uit 30 zetels. Deze zetels zijn verdeeld over verschillende belangen categorieën, namelijk 'Ingezetenen', 'Ongebouwd (landbouw)', 'Natuurterreinen' en 'Bedrijven'. Alleen voor de categorie 'Ingezetenen' zijn waterschapsverkiezingen, waar partijen (politieke maar ook bijvoorbeeld Water Natuurlijk) met kandidaten aan meedoen. De overige zetels zijn zogenaamde geborgde zetels. De bos- en natuureigenaren worden dus hoe dan ook altijd vertegenwoordigd in de categorie 'Natuurterreinen'. Volgens de Waterschapswet is het Bosschap verantwoordelijk voor de benoeming van de geborgde waterschapsbestuurders voor de categorie 'Natuurterreinen'. Deze geborgde waterschapsbestuurders behartigen de belangen van de natuureigenaren in hun waterschap. Deze groene geborgde waterschapsbestuurders zitten sinds 1 januari 2009 in de nieuwe waterschapsbesturen. In principe zitten de bestuurders 4 jaar lang in het algemeen bestuur van het waterschap. Echter, op 6 juli 2012 heeft de Tweede Kamer een noodwet aangenomen om de waterschapsverkiezingen uit te stellen naar 2014. Er is een regeling getroffen voor waterschappen die vanwege fusie een overgangsbestuur nodig hebben. In het regeerakkoord wat op 29 oktober 2012 is gepresenteerd, is te lezen dat de waterschapsverkiezingen gaan plaatsvinden op de dag van de verkiezingen voor de provinciale staten, dit zal 18 maart 2015 zijn. Voor de verkiezingen van maart 2015 trekken de VBNE en het Bosschap nog samen op in het zoeken en selecteren van geschikte kandidaten. Als het Bosschap is opgeheven, naar alle waarschijnlijkheid op 1 januari 2015, zal de VBNE deze taak helemaal overnemen.

> Waterschapsbesturen worden op twee manieren samengesteld. Een deel van de bestuurders wordt gekozen door de ingezetenen via directe verkiezingen. Terwijl een ander deel van de bestuurders, die de belangen van de natuurterreineigenaren, agrariërs of bedrijven vertegenwoordigen, wordt benoemd. Het Bosschap benoemt de bestuurders voor de categorie natuurterreinen. De VBNE coördineert dit jaar namens het Bosschap de procedure rondom de benoemingen. Petra Ket werkt bij Natuurmonumenten en is daarnaast plaatsvervangend groene geborgde bestuurder bij Waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Zij vindt het leuk om een kijkje te kijken in de keuken van het waterschap en daarbinnen voor de belangen van natuurterreineigenaren op te komen. "Er gaat echt een wereld

De meerwaarde van de groene geborgde in het waterschapsbestuur is de rol van bruggenbouwer, waakhond en geweten.

voor je open. In hoeverre er ook daadwerkelijk weerklank is bij de overige bestuursleden en het dagelijks bestuur verschilt erg per waterschap. Soms ben je een roepende in de woestijn, maar soms hoeft je slechts puntjes op de i te zetten van een waterschap dat al van meet af aan rekening houdt met de natuur. In alle gevallen leidt het soms tot flinke discussies in het bestuur, juist nu het bestuur door deelname van politieke partijen meer gepolitiseerd is."

Zes jaar lang hebben de geborgden de belangen van natuurterreineigenaren behartigd in de waterschapsbesturen. Vaak zijn daar goede bestuurlijke en ambtelijke contacten tussen waterschappen en terreinbeheerders uit voortgekomen. De meerwaarde van de groene geborgde in het waterschapsbestuur is de rol van bruggenbouwer, waakhond en geweten. Zo wordt ervoor gewaakt dat budget voor zaken als de Kaderrichtlijn Water (KRW) gereserveerd blijven, zodat waterschappen kunnen blijven werken aan de verbetering van de waterkwaliteit. Joost Kievit heeft een eigen bedrijf in landschapsbeheer en is groene geborgde bestuurder bij Waterschap Hollandse Delta. Hij geeft een voorbeeld van de rol van geweten: "Op een gegeven moment merkte ons bestuur op dat zij 'zichzelf niet van de natuur vond'. Ik heb daarop gereageerd door te zeggen dat het waterschap juist moet zorgen voor de ecologische basiskwaliteit in alle wateren. Dat maakt ons tot een van de grootste natuurbeheerders in de streek."

Partijloos

De groene geborgde zit in het waterschapsbestuur namens de natuurterreineigenaren, maar is als bestuurslid wel medeverantwoordelijk voor het totale waterschapsbeleid. Dit past goed bij een functioneel bestuur zoals een waterschap. Hierin verschilt de rol van de groene geborgde van de rol van politieke partijen. Bestuurders die namens een politieke partij deelnemen aan een waterschap zijn gekozen door de ingezetenen van het desbetreffende waterschap. Daarmee staan deze politieke bestuurders voor het publieke, maatschappelijke belang. Een partij zoals Water Natuurlijk komt sterk op voor het algemeen natuurbelang, wat soms toch net iets anders is dan opkomen voor de belangen van natuurterreineigenaren.

Een terreineigenaar is simpel gezegd doorgaans niet blij met hogere heffingen terwijl politieke partijen misschien juist wel graag een hoger budget willen hebben. Maar tussen eigenaren en overheden, zoals het waterschap, is ook op tal van andere vlakken overleg nodig over de verdeling van verantwoordelijkheden, bijvoorbeeld als het gaat om toezicht en zorgplicht.

Samenwerking

Desondanks komt het vaak voor dat de groene geborgde intensief samenwerkt met de gekozen bestuurders van Water Natuurlijk. **Phlip Bossenbroek**, groene geborgde bestuurder bij Waterschap Peel en Maasvallei en werkzaam bij Staatsbosbeheer: "In een aantal gevallen vormen Water Natuurlijk en de groene geborgde samen één fractie binnen het bestuur en trekken ze in alles samen op. Dat biedt ook de mogelijkheid om een dagelijks bestuurslid te kunnen benoemen. Daarnaast is het enorm inspirerend om met andere op natuur en milieu gerichte bestuurders kwesties te onderzoeken of onder de aandacht te brengen. Er is dan sprake van een 'team natuur', en dat gaat natuurlijk veel fijner dan dat je in je uppie alles moet doen."

Jan Hak staat er anders in. Deze groene geborgde bestuurder bij Waterschap Rivierenland, voorzitter van het Brabants Particulier Grondbezit en eigenaar van landgoed Cloodwijk in Almkerk, noemt zichzelf partijloos. In het boek van journalist Theo Dersjant, 'Oud bestuur, een jaar ongenode gast bij een waterschap (2014)' wordt een apart hoofdstuk gewijd aan de positie en het functioneren van Jan Hak als groene geborgde bestuurder. Daarin vertelt Jan Hak over de brede maatschappelijke discussies die er in het bestuur van een waterschap gevoerd worden: "De socialistische gedachte van de natuur die je kunt maken, is de laatste jaren de boventoon gaan voeren boven wat particulier grondbezit kan doen. Als het alleen maar gesocialiseerd wordt, gaat het fout. En als je het alleen maar overlaat aan particulieren, gaat het ook fout. LTO en ZLTO zijn soms nog te ver doorgeslagen in winstmaximalisatie en uitbuiting van de natuur. Wij moeten nadenken over hoe we die krachten verbinden en tot een leefbare samenwerking komen."

Harde euro's

Tot slot heeft **Harrie Alberts**, groene geborgde bestuurder bij Waterschap Vechtstromen en onafhankelijk adviseur milieu en waterbeheer, nog een aantal tips voor de nieuwe groene geborgde bestuurders. Alberts: "Benadruk in discussies binnen het waterschapsbestuur regelmatig het economisch belang van natuur en landschap. Wijs dan op effecten op

volksgezondheid (luchtkwaliteit, ontspanning, bewegen), CO2 vastlegging, waterkwaliteit. Maar ook op beschikbaarheid van voldoende, kwalitatief goed grondwater (drinkwater, water voor voedselproductie), het temperen van klimaatseffecten door het bergen van water bij overvloedige neerslag of juist het vasthouden daarvan in perioden van droogte. Noem dit dan ecosysteemdiensten. In het waterschapsbestuur heb ik een discussie gehad over de luxe van het natuurlijk inrichten van waterlopen. Deze discussie verstomde na de grote hoosbui in augustus 2010 in het Nederlands-Duitse grensgebied (> 100mm/24 uur). Het systeem van het waterschap hield het dankzij deze inrichtingsmaatregelen. Dit werd ook erkend, onder andere in het Alterra-rapport 'Van Recht naar Krom, onderzoek naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het beleid ten aanzien van de (her)inrichting van watersystemen bij waterschap Regge en Dinkel (2013)'. Waar het echter aan ontbreekt, is een algemeen erkende methodiek ecosysteemdiensten en -effecten weer te geven in harde euro's. Ik heb hier last

Harrie Alberts: *“In het waterschapsbestuur heb ik een discussie gehad over de luxe van het natuurlijk inrichten van waterlopen. Deze discussie verstomde na de grote hoosbui in augustus 2010 in het Nederlands-Duitse grensgebied (> 100mm/24 uur).”*

van. Zeker in tijden van bezuiniging en een terugtredende overheid, een euro kun je maar een keer uitgeven en politici denken in korte termijnen. Het zou ons werkelijk verder helpen als op dit punt actie wordt ondernomen. Noem het een uitdaging.”<

Anne Reichgelt, a.reichgelt@vbne.nl

Foto: Ceert van Duinhoven

Waterschap Aa en Maas werkte mee aan het plan in de gemeente Gemert-Bakel waar een golfbaan, naast een natuurgebied en een landbouwgebied moest worden ingepast. Het bleef een openbaar toegankelijk terrein voor wandelaars. Het waterschap moet met al deze belangen rekening houden.

Gezocht: groene waterschapsbestuurder

Voor alle waterschappen is de VBNE namens het Bosschap op zoek naar een gemotiveerde kandidaat die de categorie natuurterreineigenaren wil vertegenwoordigen in het waterschapsbestuur.

De VBNE zoekt kandidaten die:

- aantoonbare affiniteit hebben met natuurbeheer
- kennis van waterschapszaken hebben
- bestuurlijke en communicatieve vaardigheden bezitten
- zich de komende jaren willen inzetten voor de natuurterreineigenaren in een van de waterschappen.

De openstellingstermijn waarin kandidaten zich kunnen aanmelden loopt van 1 juni tot 1 september 2014. Uw aanmelding moet uiterlijk 1 september 2014 in het bezit zijn van de VBNE.

Het aanmeldformulier kunt u vanaf 1 juni vinden op www.vbne.nl. Ook kunt u contact opnemen met Anne Reichgelt via a.reichgelt@vbne.nl of via 0343-745253.

